

efter det andet besangaaende næsten i hvert Storting; det har været for i 1851 og 1854; begge Gange har Stortinget med stor Fleerhed vedtaget de fremkomne Forslag, som gaae ud paa, at Protokollerne i Høiesteret med den hele Botering skulle være Offentlighedens Eiendom, saa at Enhver kan faae Afskrift af dem og offentliggjøre dem. Dette Lovforslag er imidlertid ikke stadsfæstet — Kongen af Norge og Sverrig har to Gange anvendt sit Veto —; men Forslaget vil sandsynligvis gaae igjennem 3die Gang og da blive til Lov i Norge. Imidlertid maa jeg indrømme, at de Indvendinger, som udmærkede Jurister i Norge have gjort mod denne Ordning, have gjort et stærkt Indtryk paa mig. Man har navnlig fremhævet, at Enheden i Retspleien vil for en Deel tabe sig, at Pressen vil fremdrage de enkelte Mænds Afstemninger, stille Mand mod Mand, Dommer mod Dommer, og paa den Maade søge at svække den affagte Doms Betydning. Naar man ikke har andre Midler end de nuværende til at styrke den hele Doms Anseelse, og navnlig ikke, hvad jeg vilde lægge overordentlig Vægt paa, har indført Røvnings, saa troer jeg ikke, man er istand til at overgive hver enkelt Dommers Botering til den offentlige Kritik og derved berøve Dommen den Enhed, som for endeel, under Forhold som de nuværende, er dens Styrke, og jeg har derfor ikke dristet mig til at fremkomme med et Forslag, der gik saa vidt.

Den anden Maade, hvorpaa man kan afhjælpe Manglerne, indskrænker sig til, at Grundene skulle angives; det afhjælper de væsentligste af de Mangler, jeg har tilladt mig at fremhæve, medens det paa den anden Side ikke i nogen Maade giver Anledning til den Kritik, man, navnlig i Norge, har gjort gjældende mod at lade Protokollerne blive offentlig Eiendom. Enheden fremtræder i sin fulde Udstrækning, Kritiken kan kun ramme Dommen som Dom og kan ikke gaae løs paa de enkelte Dommere og den Maade, hvorpaa de have dømt; man faaer ikke at vide, hvor Mange der have stemt i den ene eller i den anden Retning. Dommen staaer som en Enhed, der faaer sin fulde moraliske saavel som juridiske Be-

tydning. Dersom enkelte Medlemmer ikke skulde føle sig ganske tilfredse med dette Forslag — og jeg troer det, idet jeg har hørt Afbrydelser i den Retning, — saa antager jeg dog, man vil gaae ind paa at tage det som et lille Fremskridt. Den vigtigste Indvending, som tidligere er bleven fremsat mod at give et saadant Forslag Medhold, har været den, at Sagernes Antal ikke tillod en saadan Forandring; at Høiesteret vilde blive overlæsset; at det i vigtige Sager vilde blive uoverkommeligt for den at angive Grundene, naar ikke Høiesterets hurtige Afgjørelse af Sagerne derved betydeligt skulde svækkes. Jeg troer ingenlunde, at disse Grunde med Føie kunne anføres, thi, naar Forandringen er nødvendig, saa maa man see paa anden Maade at gøre det muligt at expedere Sagerne. Ialtfald ville de Grunde for Diebliffet neppe kunne tillægges synderlig Vægt. Antallet af de Sager, der paaikjendes af Høiesteret, er nemlig i høi Grad formindsket; medens t. Ex. Høiesteret i 1845 paadømte 426 Sager, har det i 1853 kun afgjort 327, — Sagernes Antal er altsaa formindsket med 25 pCt. Det er en saa betydelig Forandring i det hele Arbejde, der paahviler Høiesteret, at der neppe kan være Tvivl om, at Arbejdet, selv naar Høiesteret skal angive Grundene for sine Domme, vil blive mindre end det tidligere har været med det betydeligt større Antal Sager. En anden Indvending, der vel kan gøres, er den, at Høiesteret, dersom denne Domstol ikke skulde være stemt for Forslaget — hvilket den ikke har været tidligere, da der i den sydske Stændersforsamling fremkom Forslag i samme Retning og Høiesterets Erklæring desangaaende blev, saavidt jeg erindrer, afgiven — kunde omgaae Loven ved at give saa ufuldstændige Domsgrunde, at de saagodt som Intet vilde betyde. Dertil vil jeg imidlertid bemærke, at jeg er forvisset om, at i det Diebliff, den her omtalte Fordring ved Lov stilles til Høiesteret, saa vil den ogsaa blive opfyldt, men i alt Fald, idet Fordringen stilles, er det utvivlsomt, at der gives et Stød til en anden Retsudvikling, og, selv om der i Diebliffet finder Modstand Sted, saa vil den høves efterhaanden som disse Betænkkeligheder blive fjernede